

Titulació	Tipus	Curs
4313227 Mitjans, Comunicació i Cultura	OT	0

Professor/a de contacte

Nom: Isabel Muntané Rodríguez

Correu electrònic: isabel.muntane@uab.cat

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

No hi ha cap requisit específic, però sí un interès per conèixer i aplicar les eines bàsiques d'una comunicació feminista que contribueixi al canvi social.

L'assignatura aborda la comunicació des de la perspectiva dels feminismes i les diversitats i aposta per una comunicació feminista i interseccional que ofereixi una mirada crítica de la realitat.

Objectius

Els mitjans de comunicació són una eina fonamental a l'hora de transformar imaginaris i crear una nova consciència social, però també ho són a l'hora de perpetuar discursos sexistes i discriminatoris per raons de gènere, de sexe, d'ètnia o de classe, entre altres.

Per aconseguir que els mitjans contribueixin a transformar la societat en un món respectuós amb la igualtat, la diversitat i la no discriminació cal deconstruir els discursos actuals i crear-ne de nous des dels feminismes.

Aprendre a desxifrar els missatges implícits i explícits que transmeten els mitjans de comunicació, tant els tradicionals com a través de les xarxes, és fonamental per poder construir nous imaginaris no sexistes ni discriminatoris amb cap expressió de la diversitat de la societat. Cal desmuntar les violències simbòliques per poder construir nous discursos d'acord a la pluralitat social, política, cultural i econòmica. Cal reconèixer les absències i les presències de les dones i les diferents expressions de gènere, d'ètnies, de religions i d'edats, entre altres diversitats de la realitat social, per contribuir a transformar la mirada sexista que no fa més que perpetuar els rols de poder heteropatriarcal i classistes.

Volem promoure una mirada crítica feminista que ens permeti desxifrar els missatges que reproduïen els estereotips i els rols sexistes i construir nous models informatius que posin en valor la riquesa de la diversitat social i que no condemnin a l'alteritat totes aquelles persones que no es defineixen des del subjecte home situat en el centre dels discursos. Volem treballar des d'una comunicació feminista que contribueixi al canvi social.

Competències

- Comprendre i tenir coneixements que aportin una base o una oportunitat per desenvolupar i/o aplicar idees de manera original, sovint en un context de recerca
- Que els estudiants tinguin les habilitats d'aprenentatge que els permetin continuar estudiant, en gran manera, amb treball autònom a autodirigit.
- Saber analitzar l'impacte de les estratègies dels grups mediàtics en els processos de comunicació social a fi de promoure noves formes de cultura i comunicació participatives
- Saber analitzar les noves formes de comunicació social generades per les TIC (tecnologies de la informació i de la comunicació) a fi d'innovar en les pràctiques de producció mediàtica i cultural i resoldre els problemes plantejats en els nous entorns.
- Ser capaç de planificar, dirigir i avaluar estratègies comunicatives mediàtiques per construir temes informatius complexos.
- Treballar en equips de caràcter interdisciplinari i dirigir-los

Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar l'anàlisi crítica del discurs a productes mediàtics concrets
2. Comprendre i tenir coneixements que aportin una base o una oportunitat per desenvolupar i/o aplicar idees de manera original, sovint en un context de recerca
3. Elaborar campanyes de comunicació per a entitats o organismes aplicant la perspectiva de gènere
4. Elaborar treballs de recerca sobre els diferents aspectes relacionats amb el gènere i la comunicació
5. Identificar els continguts de caràcter sexista i/o discriminatori en els productes mediàtics
6. Produir continguts mediàtics escrits o audiovisuals aplicant la perspectiva de gènere
7. Que els estudiants tinguin les habilitats d'aprenentatge que els permetin continuar estudiant, en gran manera, amb treball autònom a autodirigit.
8. Reconèixer els mecanismes de transmissió d'estereotips de gènere en els diversos productes mediàtics i de comunicació
9. Treballar en equips de caràcter interdisciplinari i dirigir-los

Continguts

El calendari detallat amb el contingut de les diferents sessions s'exposarà el dia de presentació de l'assignatura.

1. Què entenem per comunicació feminista?
2. Les violències simbòliques als mitjans de comunicació
3. On són les diversitats de gèneres als mitjans de comunicació?
4. Llenguatge no sexista i inclusiu
5. La representació masclista de les violències sexuals: de víctima a supervivent
6. L'amor romàntic i la seva representació als mitjans
7. Els feminicidis en els discursos mediàtics. Crims d'estat
8. La violència de gènere als mitjans. Revictimització, violència vicària, llum de gas i indefensió apresa
9. Interseccionalitat, diversitat i classe als mitjans de comunicació
10. Recomanacions i marc legal per a una informació no sexista

Activitats formatives i Metodologia

Títol

Hores

ECTS

Resultats
d'aprenentatge

Tipus: Dirigides

Discussió a classe de temes concrets sobre productes mediàtics	20	0,8	1, 3, 9, 8
Explicació de conceptes teòrics de l'assignatura	30	1,2	1, 8, 2
Tipus: Supervisades			
Elaboració de textos analítics i argumentatius sobre els punts abordats en el programa	50	2	1, 7, 3, 6
Tipus: Autònomes			
Lectures de textos bàsics i complementaris de la bibliografia	30	1,2	1, 7, 3, 9, 2
Recerca i explicació d'exemple mediàtics a analitzar a la classe	20	0,8	3, 9, 8

La metodologia de l'assignatura combina la teoria i la pràctica:

- 1) Explicació teòrica dels conceptes bàsics i fonamentals de l'assignatura.
- 2) S'encarregaran exercicis pràctics, en grup i individuals, que caldrà defensar i argumentar a l'aula.
- 3) S'encarregaran treballs d'anàlisi i reflexió sobre diferents temes treballats a l'aula.
- 4) S'obriran debats dels exercicis realitzats i caldrà demostrar la capacitat argumentativa oral del tema tractat.

Per tal de poder dur a terme els exercicis i els debats a l'aula, caldrà haver llegit la bibliografia recomanada i demostrar la capacitat crítica i analítica feta a partir de les lectures prèvies.

L'alumnat haurà de demostrar l'assimilació dels coneixements i la capacitat d'anàlisi crítica i argumentativa amb els textos, els exercicis de reflexió i les intervencions a l'aula.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Esriptura d'un text argumentatiu	40	0	0	1, 7, 5, 6, 8, 2
Esriptura de textos analitzant el tractament mediàtic de tres peces periodístiques	30	0	0	1, 4, 5, 6, 8, 2
Exposició oral i defensa a classe (individual i en grup) d'alguns dels exercicis encarregats aportant propostes de millora a la comunicació i participació a classe, i participació en els debats	30	0	0	3, 5, 9, 8, 2

El sistema d'avaluació és el següent:

A) Escripura de textos analitzant el tractament mediàtic de tres peces periodístiques. Caldrà tenir en compte els diferents aspectes exposats a les sessions teòriques i la bibliografia.

B) Escripura d'un text argumentatiu, sobre un punt inclòs al programa.

C) Exposicions i defensa a classe (individual o en grup) d'alguns dels exercicis encarregats aportant millores a la comunicació i participació en els debats.

D) L'assistència i participació activa a classe també serà un element important per a l'avaluació final. Caldrà haver assistit almenys al 75% de les sessions.

PROCÉS DE RECUPERACIÓ

L'alumnat tindrà dret a la recuperació de l'assignatura en cas d'haver suspès l'avaluació continua.

La recuperació consistirà en un examen teòric sobre els continguts de l'assignatura i una prova pràctica.

SEGONA MATRÍCULA

En cas de segona matrícula, l'alumnat podrà fer una única prova de síntesi que consistirà en un exercici teòric-pràctic. La qualificació de l'assignatura correspondrà a la qualificació de la prova de síntesi.

PLAGI. MOLT IMPORTANT

En cas que l'alumnat realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

INTEL·LIGÈNCIA ARTIFICIAL

Queda totalment prohibit l'ús de la intel·ligència artificial, tant per als textos escrits com per a les imatges. En cas d'utilitzar-se, l'alumnat serà penalitzat i pot arribar a suspendre l'assignatura.

Bibliografia

BIBLIOGRAFÍA BÁSICA

BARJOLA, Nerea (2018) Microfísica sexista del poder. El caso Alcàsser y la construcción del terror sexual. Virus Editorial

BENGOCHEA, Mercedes (2006) «Rompo tus miembros uno a uno» (Pablo Neruda). De la reificación a la destrucción en la iconografía literaria de la amada. Universidad de Alcalá

BEARD, Mary (2017) La veu i el poder de les dones. Dues conferències. Editorial ARCADIA.

BRAH, Avtar i Phoenix, Ann (2004) ¿No soy una mujer? Revisando la interseccionalidad publicat a Journal of International Women Studies

BUTLER, Judit (2007) El género en disputa. El feminismo y la subversión de la identidad. Barcelona, Paidós

CONSELL DE L'AUDIOVISUAL DE CATALUNYA. Recomanacions per als mitjans de comunicació (Com informar sobre les violències masclistes; el tractament de la comunitat mitjana; el tractament de les persones LGTBI i per una publicitat igualitària. <https://www.cac.cat/acords-recerca/recomanacions-als-mitjans>

ESTEBAN, Mari Luz (2011) Crítica del pensamiento amoroso. Ed. Bellaterra

FAUSTO-STERLING, Anne (1998) Los cinco sexos a "Transexualidad, transgenerismo y cultura" José Antonio Nieto (comp.) Editores: Talasa

FRESER, Nancy; BHATTACHARTTA, Tithi i ARRUZZA, Cinzia (2019) "Manifest. Feminisme per al 99%" Editorial Trigre de Paper

GARCÍA, Violeta i MUNTANÉ, Isabel (2018) "Dones valentes. Guia per informar sobre les agressions sexuals" <http://www.mastergenerecomunicacio.org/category/noticies/>

JULIANO, Dolores (2017) "Tomar la palabra. Mujeres, discursos y silencios" Barcelona. Edicions Bellaterra

hooks, bell (2021) "Todo sobre el amor" Barcelona. Paidós

LAGARDE Y DE LOS RÍOS, Marcela (2005) El feminicidio, delito contra la humanidad en "Feminicidio, justicia y derecho" Congreso de la Unión, Cámara de Diputados. México

LLEDÓ CUNILL, Eulàlia Cambio lingüístico y prensa. Problemas, recursos y perspectivas. Editorial LAERTES

RODÓ-ZARATE. M. (2021). Interseccionalitat. Desigualtats, llocs i emocions Barcelona: Tigre de paper.

SEGATO, Rita Laura (2016) "La guerra contra las mujeres" Madrid. Traficante de Sueños <https://tuit.cat/E7BEw>

VASALLO, Brigitte (2021) "Lenguaje inclusivo y exclusión de classe". Editorial Larousse. Barcelona

VVAA Recomanacions per El tractament de la prostitució i el tràfic d'éssers humans amb finalitat d'exploació sexuals als mitjans de comunicació.

<https://ajuntament.barcelona.cat/dones/ca/el-tractament-de-la-prostitucio-i-el-traffic-dessers-humans-amb-finalitat>

Bibliografia complementària

AGUILAR GARCIA, Teresa (2007). Ciberfeminismo y ecofeminismo. [Germinal: revista de estudios libertarios](#), 3, 73-82.

BODELÓN GONZÁLEZ, Encarna i ARCE BECERRA, Paula (2018) La reglamentación de la prostitución en los ayuntamientos: una técnica de ficticia seguridad ciudadana. Revista Crítica Penal y Poder número 15

CASTELLÓ BELDA, Remei i GIMENO BERBEGAL, Anna (2018) Manual d'estil per al tractament de la violència masclista i el llenguatge inclusiu en els mitjans de comunicació. Unió de Periodistes Valencians i Ajuntament de Castelló

DAVIS, K. (2008). Intersectionality as buzzword : A sociology of science perspective on what makes a feminist theory successful. Feminist Theory. 9 (1), 67-85. Doi: 10.1177/1464700108086364

FEDERICI, Silvia (2020) Més enllà de la perifèria de la pell. Tigre de paper

FERNÁNDEZ, June (2016) 10 ingobernables. Historias de transgresión y rebeldía. Libros del K.O.

FERNÁNDEZ, June (2020) Abrir el melón. Una década de peirodismo feminista. Libros del K.O.

FERNÁNDEZ- FERNÁNDEZ, Daniel (2012) La Patologización del Deseo: apuntes críticos en torno a la coerción de la identidad y del placer. Psicología política. Volum 12 Fòrum d'entitats de persones usuàries de l'audiovisual (2013) Superar els estereotips en els mitjans de comunicació audiovisual

FRANC, iSABEL i NAVARRO, Rosa (2024) Darrere les persianes. Breu història de les lesbianes a Barcelona. Ed. Ajuntament de Barcelona

GÁMEZ, M. José y MASEDA, Rebeca (2018) Violence against Women in Spanish Culture. From Vulnerability to Accountability

GAYLE, Rubin (1986) "El trafico de mujeres. Notas sobre la economía política del sexo" Revista Nueva Antropologia. UNAM. México

GUERRIERO, Leila (2024) La llamada. Un retrato. Anagrama. Narrativas hispánicas

HARAWAY, D. (1998). Situated Knowledge: The Science question in feminism and the privilege of a partial perspective. *Feminist Studies*, 14, (3), 575-599.

HARDING, S. (1989). *Feminism & Science*. A. N. Tuana (org.), *Is there a Feminist Method?* (pp. 18-32). Bloomington and Indianapolis: Indiana University Press.

hooks, bell (1981) *Ain't I a Woman: Black Women and Feminism*, Boston: South End Press

LAGARDE Y DE LOS RÍOS, Marcela (1996) 'La perspectiva de género', en *Género y feminismo. Desarrollo humano y democracia*, Ed. horas y HORAS

Inmujeres <http://www.cotidianomujer.org.uy/sitio/pdf/ElFeminismoenmiVida.pdf>

RADFORD, Jill i RUSELL, Diana (2006) *Feminicidio. La política del asesinato de las mujeres*. UNAM. México

RADWAY, Janice (1984) *Reading the Romance: Women, Patriarchy and Popular Literature* Chapel Hill, NC: University of North Carolina Press.

REQUENA, ANA (2020) *Feminismo vibrante: Si no hay placer no es nuestra revolución*. Roca Editorial

RIVERA GARZA, Cristina (2021) *El invencible verano de Liliana*. Random House

SOLNIT, Rebecca (2021) *Recuerdos de mi inexistencia*. Editorial Lumne

SOTO RODRÍGUEZ, Mario Andrés (2014) *La patologización de la transexualidad: contemplando posibilidades de resistir desde algunas construcciones identitarias de género no hegemónicas*. Cuadernos Inter.c.a.mbio sobre Centroamérica y el Caribe. Volum 11

TALPADE MOHANTY, Chandra (1988) *Bajo los ojos de occidente. Academia feminista y discursos coloniales*. *Feminist Review*, número 30

VALLS-LLOBET, Carme (2019) *La invisibilidad de las mujeres en la ciencia médica*.

https://www.youtube.com/watch?v=iOaHzeZRFyw&feature=emb_logo

VEGA MONTIEL A. (2011). Ética Feminista y Comunicación. *Comun. & Inf*, 14 (2), 3-18.

VVAA (2014) *Indicadores de Género para Medios de Comunicación. Marco de indicadores para evaluar la sensibilidad en materia de género en las operaciones y contenidos mediáticos*. UNESCO

VV.AA. (2004). *Otras inapropiables. Feminismos desde las fronteras*. Madrid: Editorial Traficantes de Sueños: <http://www.traficantes.net/libros/otras-inapropiables>

WITTIG, Monique. (1992) *El pensamiento heterosexual y otros ensayos*. Barcelona: Egales:

<http://www.caladona.org/grups/uploads/2014/03/el-pensamiento-heterosexual-yotros-ensayos-m-wittig.pdf>

YELA, Carlos.(2003): *La otra cara del amor: mitos, paradojas y problemas*. *Encuentros en Psicología Social*, 1(2), 263-267.

Programari

En aquesta assignatura no es farà servir cap programari especial.

Llista d'idiomes

Nom	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(TEm) Teoria (màster)	40	Espanyol	segon quadrimestre	tarda